

Hur ska jag gå till väga för att få det att funka för mitt barn i skolan?

Agneta Söder, ombudsman skolfrågor och annat som rör barn och unga
agneta.soder@autism.se

Mer information och material se vår hemsida: autism.se/skola

Autism- och Aspergerföreningen i Västernorrland, årsmöte
Sundsvall 2018-04-11

Jag ska prata om:

- Förbundet/föreningarna
- Förbundets arbete med skolfrågor
- Skolsituationen för barn och elever med autism, skolenkät
- Stöd i skolan, skollagen
- Annat som rör skolan, bra att veta
- Material

Vårt arbete nationellt

Autism- och Aspergerförbundet arbetar för att förbättra villkoren för personer med autism.

Framför allt arbetar förbundet genom att:

- sprida information och öka kunskapen om och förståelsen för autism
- verka för anpassad utbildning, boende, sysselsättning och fritid
- skapa kontakter mellan personer med autism, närstående och personal
- följa och ge uppslag till forskning inom området
- delta i det internationella arbetet

Som medlem i förbundet/lokal förening får du:

- tillgång till alla aktiviteter som ditt distrikt anordnar som till exempel föreläsningar, badbesök, cafékvällar, träffgrupper, läger och mycket mer
- möjlighet till rådgivning från våra ombudsmän och vår jurist på kansliet i Stockholm. Det kan gälla allt från frågor om diagnoser till hur man överklagar beslut
- Medlemstidningen Ögonblick som utkommer med 4 nummer per år

Autism- och Aspergerförbundet i siffror

Bildades 1973

17 500 medlemmar (+ 1000/år)

24 distrikt

10 anställda på kansliet, några distrikt har egna kanslier

11 sitter i den nationella styrelsen (distrikten har sina egna styrelser)

Rådgivning

Förbundsjurist

Förbundsjuristen kan ge råd och visst stöd till medlemmar i juridiska frågor som berör autism, Aspergers syndrom och andra autismliknande tillstånd. Det kan till exempel vara hjälp att formulera överklaganden och andra skrivelser till myndigheter och domstol. Juristen går inte in som ombud och kan inte hjälpa till att skriva anmälningar.

Under våren 2018 kommer Maria Sivall att arbeta med LSS-utredningen på Funktionsrätt Sverige en dag i veckan, därför kan rådgivningen dröja lite längre än vanligt.

Maria Sivall

e-post: maria.sivall@autism.se, tel: 08 420 030 54

Ombudsmän

Ombudsmännen kan ge information till förbundets medlemmar om rättigheter för personer med autism inom områden som skola, habilitering, socialförsäkring, olika typer av stöd från kommunen till exempel LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) med mera.

Mats Jansson (vuxna/äldre, diagnoser, socialtjänstlagen)

e-post: mats.jansson@autism.se

Agneta Söder (skola/utbildning, barn/unga)

e-post: agneta.soder@autism.se

Kerstin Andersson (LSS)

e-post: kerstin.andersson@autism.se

Skolan – ett prioriterat område

Autism- och Aspergerförbundet eftersträvar en skola för ALLA (inte EN skola för alla).

Vi talar helst om en inkluderande skola där det finns plats för alla elever oavsett olikheter, där elever är delaktiga och där verksamheten är anpassad för att fungera för individen.

- Autismspecifik kompetens
- Skolmiljön ska vara pedagogiskt, socialt och fysiskt tillgänglig även för elever med kognitiva och perceptuella svårigheter (kommunikativ tillgänglighet)

Förbundets skolplattform: <http://www.autism.se/skolplattform>

Skolsituationen för barn och elever med autism

Hur vet vi?

Rådgivning och skolenkäter.

Skolenkät 2018

(siffror i parentes avser skolenkät 2016)

Syfte: hur går det för elever med autism? måluppfyllelse, frånvaro, stöd...

Skolenkäten har genomförts i samverkan med Demoskop (februari 2018).

Antal svar: 1 921 (1 799) medlemmar.

Avser förskolan (nytt 2018), förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Förskolan

15 procent flickor.

Endast 7 procent i grupp med barn med autism.

80 procent har behov av stöd.

Kartlagt stöd 48 procent.

Utformat stöd efter kartläggning 46 procent.

Följt upp stöd 39 procent.

Förskola

Vilket slags stöd?

- Bildstöd 64 procent
- Mer tid 55 procent
- Extern handledning 49 procent
- Anpassningar i miljön 42 procent
- Resursperson (egen) 39 procent
- Specialpedagog 39 procent
- Resurs för grupp 37 procent
- Stöd för barnets kommunikation 23 procent
- Hjälpmedel 20 procent

Måluppfyllelse

Grundskola 45 procent (49)
Grundvär 32 procent (32)
Ganska lika mellan könen

Gymnasieskola 57 procent (56)
Flickor 50 procent
Pojkar 64 procent

Gymnasiesär 30 procent (32)
Flickor 46 procent
Pojkar 26 procent

Frånvaro

Grundskola 58 procent (51)

Pojkar 55 procent

Flickor 68 procent

Flickor lågstadiet 67 procent (44), pojkar 51 procent (35)

Flickor högstadiet 78 procent (66), pojkar 60 procent (48)

Grundsär 29 procent (16)

Låg- och mellanstadiet, ganska lika mellan könen

Flickor högstadiet 36 procent, pojkar 20 procent

Frånvaro

Gymnasieskola 56 procent (57)

Gymnasiesär 31 procent (36)

Jämnare fördelning mellan könen i båda skolformerna.

Långvarig frånvaro 27 procent (12).

Fler flickor har långvarig frånvaro utom gymnasiesärskolan där det är fler pojkar.

Orsaker till låg måluppfyllelse och hög frånvaro

- Bristande autismkompetens hos personalen 58 procent (27)
- Bristande anpassning av skolmiljön 58 procent (27)
- Bristande stöd i sociala situationer 54 procent (24)
- Bristande stöd i lärsituationen 51 procent (24)
- Nyckelperson borta 29 procent (13)
- Mobbning, kränkningar 13 procent (5)

Stöd i skolan

80 procent har behov av stöd (extra anpassningar eller särskilt stöd)

Pedagogisk utredning 47%

Åtgärdsprogram 52%, tillgodoser behovet 21%

Extra anpassningar mindre vanligt på gymnasiet

Vanligare med specialpedagogiskt stöd i grundskola och gymnasieskola.

Jämn fördelning mellan könen utom resursperson:
pojke ca 50%, flicka ca 40%

Föräldrar till pojkar nöjdare med stöd, samverkan med skolan och pojkar trivs bättre än flickor.

Undantagsbestämmelsen (pysparagrafen) okänd (7%).

Stöd enligt skollagen

Skollagen 3 kap. Barn och elevers utveckling mot målen

Barnens och elevernas lärande och personliga utveckling

3 § Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Lag (2014:456)

Skollagen 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen

Stöd i form av extra anpassningar

5 a § Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, såvida inte annat följer av 8 §. Lag (2014:456).

Skollagen 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen

Utredning

8 § Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Lag (2014:456).

Skollagen 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen

9 § Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. **Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.** Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Om en utredning enligt 8 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Lag (2014:456).

Särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning

11 § Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Anpassad studiegång

12 § Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar,

får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Anmäla skolan

1. Kommunen/huvudmannen: klagomålsförfarande
2. Skolinspektionen eller BEO (OBS! 1/3 går tillbaka till huvudmannen)
3. Åtgärdsprogram, Skolväsendets överklagandenämnd

- Skoltaxi
- Samverkan
- Kommunernas aktivitetsansvar
- Resursskolor
- Inkludering: på vems villkor?
- Fritt skolval
- Mottagen i en skola: vad gäller?
- Huvudman (kommunen eller fristående skola: ägare/styrelse)
- Specialpedagogiska skolmyndigheten, spsm.se
- Särskola, för vem?
- Skolombud
- Skolplikt – rätt till utbildning
- Dagens kunskapskrav – Big 5 (undantagsbestämmelsen)

Material

(autism.se/skola)

- Skiss åtgärdsprogram
- Checklista för val av skola
- Delaktighet för elever med autism
- Falkmer: handledning för elever med autism
- Böcker i vår webbshop: <http://butik.autism.se/>
- E-autism: <http://www.autism.se/webbkurs>